

DOMSTOLENS DOM

23. maj 2000 *

I sag C-106/98 P,

Comité d'entreprise de la Société française de production, Bry-sur-Marne (Frankrig),

Syndicat national de radiodiffusion et de télévision CGT (SNRT-CGT), Paris (Frankrig),

Syndicat unifié de radio et de télévision CFDT (SURT-CFDT), Paris,

Syndicat national Force ouvrière de radiodiffusion et de télévision, Paris,

Syndicat national de l'encadrement audiovisuel CFE-CGC (SNEA-CFE-CGC), Paris,

ved advokat med møderet for Conseil d'État og Cour de cassation H. Masse-Dessen og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat G. Thomas, 77, boulevard Grande-Duchesse Charlotte,

appellanter,

angående appel af kendelse afsagt den 18. februar 1998 af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (Anden Udvidede Afdeling) i sag T-189/97, Comité d'entreprise de la Société française de production m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 335, hvori der er nedlagt påstand om ophævelse af denne kendelse,

* Processprog: fransk.

den anden part i appelsagen:

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent G. Rozet og D. Triantafyllou, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos C. Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøgt i første instans,

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, G.C. Rodríguez Iglesias, afdelingsformændene D.A.O. Edward, L. Sevón og R. Schintgen (refererende dommer) samt dommerne P.J.G. Kapteyn, C. Gulmann, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann, H. Ragnemalm og M. Wathelet,

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer
justitssekretær: assisterende justitssekretær H. von Holstein,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 21. september 1999,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 9. november 1999,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved appelskrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 15. april 1998 har personalerepræsentationen Comité d'entreprise de la Société française de production samt fagforeningerne Syndicat national de radiodiffusion et de télévision CGT (SNRT-CGT), Syndicat unifié de radio et de télévision CFDT (SURT-CFDT), Syndicat national Force ouvrière de radiodiffusion et de télévision og Syndicat national de l'encadrement audiovisuel CFE-CGC (SNEA-CFE-CGC), der alle er organer, der er omfattet af reglerne i den franske code du travail's IV bog, i medfør af EF-traktatens artikel 168 A (nu artikel 225 EF), iværksat appel af kendelse afsagt den 18. februar 1998 af Retten i Første Instans i sag T-189/97, Comité d'entreprise de la Société française de production m.fl. mod Kommissionen (Sml. II, s. 335, herefter »den appellerede kendelse«), hvorved Retten afviste sagen, hvori der var nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning 97/238/EF af 2. oktober 1996 om den franske stats støtte til det audiovisuelle produktionsselskab, Société française de production (EFT 1997 L 95, s. 19, herefter »den omtvistede beslutning«).

Sagens faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne for Retten

- 2 De faktiske omstændigheder, som ligger til grund for appelsagen, og som de fremgår af præmis 1-9 i den appellerede kendelse, er følgende.

- 3 Société française de production (herefter »SFP«) er et af den franske stat kontrolleret selskab, hvis virksomhed hovedsagelig består i produktion og udsendelse af tv-programmer.

- 4 Ved beslutninger af 27. februar 1991 og 25. marts 1992 godkendte Kommissionen to støtteudbetalinger fra de franske myndigheder til SFP i tiden fra 1986 til 1991. Støtten udgjorde i alt 1,260 mia. FRF.

- 5 Herefter gav de franske myndigheder på ny støtte til SFP ved at udbetale 460 mio. FRF til selskabet i 1993 og 400 mio. FRF i 1994. En række selskaber, der fandt, at de blev påført skade som følge af de lave priser, som støtten satte SFP i stand til at beregne sig, indgav den 7. april 1994 en klage til Kommissionen.

- 6 Ved beslutning af 16. november 1994 indledte Kommissionen en procedure i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 2 (nu artikel 88, stk. 2, EF), for så vidt angik de to støtteudbetalinger i 1993 og 1994, og ved meddelelse 95/C 80/04 (EFT 1995 C 80, s. 7) opfordrede Kommissionen den franske regering og de interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger. Den opfordrede endvidere den franske regering til at forelægge en omstruktureringsplan og til at forpligte sig til ikke at stille yderligere offentlige midler til SFP's disposition uden Kommissionens forudgående tilladelse. De franske myndigheder fremsatte deres bemærkninger ved skrivelse af 16. januar 1995.

- 7 Ved beslutning af 15. maj 1996, jf. meddelelse 96/C 171/03 (EFT C 171, s. 3), besluttede Kommissionen at udvide proceduren til også at omfatte de nye offentlige støtteudbetalinger på 250 mio. FRF, som de franske myndigheder havde givet meddelelse om den 19. februar 1996.

- 8 Kommissionen modtog ingen bemærkninger fra de andre medlemsstater eller fra andre interesserede parter efter indledningen af proceduren.
- 9 Den 2. oktober 1996 vedtog Kommissionen den omtvistede beslutning. I beslutningen erklærede Kommissionen, at den pågældende støtte, der var ydet i form af successive udbetalinger i perioden 1993-1996 på i alt 1,110 mia. FRF, var ulovlig, idet den var gennemført i strid med anmeldelsesproceduren i henhold til traktatens artikel 93, stk. 3. Kommissionen fandt, at støtten var uforenelig med fællesmarkedet, idet den ikke var omfattet af nogen af de undtagelser, der fremgår af EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c) eller d) [efter ændring nu artikel 87, stk. 3, litra c) og d), EF]. Som følge heraf pålagde Kommissionen den franske regering at tilbagesøge støtten med tillæg af renter for tiden mellem udbetalingen og tilbagebetalingen.
- 10 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 24. juni 1997 anlagde Comité d'entreprise de la SFP, Syndicat national de radiodiffusion et de télévision CGT, Syndicat unifié de radio et de télévision CFDT, Syndicat national Force ouvrière de radiodiffusion et de télévision og Syndicat national de l'encadrement audiovisuel CFE-CGC sag med påstand om annullation af den omtvistede beslutning.
- 11 Ved særskilt dokument registreret på Rettens Justitskontor den 30. juli 1997 fremsatte Kommissionen en formalitetsindsigelse i medfør af artikel 114, stk. 1, i Rettens procesreglement. Sagsøgerne fremsatte deres bemærkninger hertil den 25. september 1997.

Den appellerede kendelse

- 12 Retten afviste annullationssøgsmålet under henvisning til, at sagsøgerne ikke var umiddelbart og individuelt berørt af den anfægtede beslutning i den forstand, hvori udtrykket anvendes i EF-traktatens artikel 173, stk. 4 (efter ændring nu artikel 230, stk. 4, EF).

- 13 Hvad for det første angår spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgerne var individuelt berørt af den omtvistede beslutning, erindrede Retten indledningsvis i præmis 34 i den appellerede kendelse om Domstolens faste praksis, hvorefter andre personer end en beslutnings adressater kun vil kunne påstå, at de berøres individuelt som omhandlet i traktatens artikel 173, stk. 4, hvis den anfægtede beslutning rammer dem på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre og derfor individualiserer dem på lignende måde som adressaten.

- 14 Angående det argument, som sagsøgerne havde fremsat på grundlag af Rettens domme af 27. april 1995 (sag T-96/92, CCE de la Société générale des grandes sources m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1213, og sag T-12/93, CCE de Vittel m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1247), fremhævede Retten i præmis 36 i den appellerede kendelse, at selv om den i de to domme havde anset de anerkendte repræsentanter for arbejdstagerne i de pågældende virksomheder for at være individuelt berørt af gennemførelsen af fusionen, var dette på grundlag af, at de i Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 af 21. december 1989 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (EFT L 395, s. 1, jf. EFT 1990 L 257, s. 13) udtrykkeligt var nævnt blandt de tredjemænd, som havde godtgjort at have en berettiget interesse i at afgive udtalelse til Kommissionen under den administrative procedure, hvilket adskilte dem fra alle andre tredjemænd.

- 15 Retten fastslog derimod i præmis 37 i den appellerede kendelse, at til forskel fra, hvad der er tilfældet for Fællesskabets kontrol med fusioner og virksomheds-

overtagelser, findes der på statsstøtteområdet ingen forordningsbestemmelser svarende til bestemmelserne i forordning nr. 4064/89, som udtrykkeligt giver anerkendte arbejdstagerrepræsentanter processuelle rettigheder. Retten udledte heraf, at sagsøgerne ikke kunne påberåbe sig denne egenskab for at gøre gældende, at de var individuelt berørt af den anfægtede beslutning.

- 16 Hvad endelig angår sagsøgenes argument om, at Kommissionen på statsstøtteområdet skal forene konkurrencereglerne med politiske hensyn, således at legalitetskontrollen også skal udføres under hensyn til traktatens sociale mål, fastslog Retten i præmis 38 i den appellerede kendelse, at dette heller ikke kunne danne grundlag for, at sagsøgerne var individuelt berørt af den anfægtede beslutning.
- 17 Efter i præmis 39 i den appellerede kendelse at have erindret om, at bestemmelserne i traktatens artikel 92 og 93 har til formål at undgå, at foranstaltninger, der træffes af en medlemsstat, kan føre til en forvrejning af konkurrencen på fællesmarkedet, bemærkede Retten i præmis 40, at med henblik på at afgøre, om en støtte som omhandlet i traktatens artikel 92, stk. 1, er forenelig med fællesmarkedet, kan Kommissionen i givet fald også tage sociale hensyn i betragtning. Retten tilføjede, at ifølge traktatens artikel 92, stk. 3, som det i den anfægtede beslutning blev overvejet at anvende, har Kommissionen meget vide skønsmagninger, som bl.a. indebærer en vurdering af de økonomiske og sociale faktorer, der kommer i betragtning på fællesskabsplan (dom af 14.2.1990, sag C-301/87, Frankrig mod Kommissionen («Boussac»-sagen), Sml. I, s. 307, præmis 49, og af 15.5.1997, sag C-355/95 P, TWD mod Kommissionen, Sml. I, s. 2549, præmis 26).
- 18 I præmis 41 den appellerede kendelse konkluderede Retten, at når der henses til formålet med proceduren i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2, som er at

sætte Kommissionen i stand til — efter at have opfordret de interesserede parter til at fremkomme med deres bemærkninger — at opnå fuldstændige oplysninger om alle sagens omstændigheder og at indhente alle nødvendige udtalelser for at afgøre, om den støtte, som den undersøger, er forenelig med fællesmarkedet (dom af 20.5.1984, sag 84/82, Tyskland mod Kommissionen, Sml. s. 1451, præmis 13, og af 15.6.1993, sag C-225/91, Matra mod Kommissionen, Sml. I, s. 3203, præmis 16), er det ikke udelukket, at det tillades organer, der repræsenterer arbejdstagerne i den virksomhed, som modtager støtten, i deres egenskab af interesserede parter som omhandlet i traktatens artikel 93, stk. 2, at fremkomme med deres bemærkninger om sociale hensyn over for Kommissionen, som i givet fald kan tage disse i betragtning.

- 19 Retten udtalte imidlertid i præmis 42 i den appellerede kendelse, at den omstændighed, at sagsøgerne eventuelt kunne anses for at være interesserede parter i den forstand, hvori udtrykket anvendes i traktatens artikel 93, stk. 2, ikke i sig selv var tilstrækkelig til, at de individualiseredes i lighed med den stat, der var adressat for beslutningen. Retten bemærkede i denne forbindelse, at de personer, der kan anses for at være interesserede parter i henhold til denne bestemmelse, ikke alene er den virksomhed eller de virksomheder, der modtager en støtte, men også de personer, virksomheder og faglige sammenslutninger, hvis interesser måtte være berørt af den tildelte støtte, herunder navnlig konkurrerende virksomheder og erhvervsorganisationer (dom af 14.11.1984, sag 323/82, Intermills mod Kommissionen, Sml. s. 3809, præmis 16, og dommen i sagen Matra mod Kommissionen, præmis 18). Retten tilføjede, at det med andre ord drejer sig om en ubestemt helhed af adressater (dommen i sagen Intermills mod Kommissionen, præmis 16), således at egenskaben af »interesseret part« ikke er tilstrækkelig til, at man kan adskille sagsøgerne fra andre tredjemænd, der vil kunne være interesserede parter i den forstand, hvori udtrykket anvendes i traktatens artikel 93, stk. 2.
- 20 Endvidere konstaterede Retten i præmis 43 i den appellerede kendelse, at sagsøgerne efter offentliggørelsen af meddelelsen om indledningen af en procedure i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2, ikke på noget tidspunkt under proceduren havde henvendt sig til Kommissionen for som interesserede parter at fremkomme med deres eventuelle bemærkninger om sociale hensyn.

- 21 I præmis 44 i den appellerede kendelse bemærkede Retten, at selv om man antog, at sagsøgerne var fremkommet med deres bemærkninger under den administrative procedure, ville denne omstændighed heller ikke i sig selv være tilstrækkelig til at individualisere dem på samme måde som beslutningens adressat. Retten udtalte, at for så vidt angår virksomheder, som er konkurrenter til støttemodtageren, og som har spillet en aktiv rolle under proceduren i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2, må disse, for at kunne anses for at være individuelt berørt, godtgøre, at deres stilling på markedet i væsentligt omfang påvirkes af den støtteforanstaltning, den anfægtede beslutning drejer sig om (dom af 28.1.1986, sag 169/84, Cofaz m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 391, præmis 25, og Rettens dom af 5.11.1997, sag T-149/95, Ducros mod Kommissionen, Sml. II, s. 2031, præmis 34). Retten erindrede om, at faglige organisationer, som har deltaget aktivt i den nævnte procedure, og som omfatter virksomheder i den pågældende sektor, ligeledes kun er individuelt berørt af en beslutning om afslutning af en procedure i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2, hvis deres forhandlingsposition er påvirket af den nævnte beslutning (dom af 2.2.1988, forenede sager 67/85, 68/85 og 70/85, Van der Kooy m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 219, præmis 21-24, og af 24.3.1993, sag C-313/90, CIRFS m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1125, præmis 28, 29 og 30).
- 22 Retten konkluderede på grundlag heraf i præmis 45 i den appellerede kendelse, at sagsøgerne — når der ikke var sket en væsentlig påvirkning af en konkurrencemæssige stilling, og der ikke rent faktisk var gjort indgreb i den mulighed, de havde for som interesserede parter i den forstand, hvori udtrykket anvendes i traktatens artikel 93, stk. 2, at fremkomme med deres bemærkninger under proceduren for Kommissionen, som de i øvrigt ikke havde deltaget i — ikke kunne gøre gældende, at der overhovedet forelå en tilsidesættelse, som kunne godtgøre, at deres retlige stilling var berørt i væsentligt omfang af den anfægtede beslutning, og de kunne derfor ikke anses for at være individuelt berørt i den forstand, hvori udtrykket anvendes i traktatens artikel 173, stk. 4.
- 23 Hvad for det andet angår spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgerne var umiddelbart berørt af den omtvistede beslutning, fremhævede Retten indledningsvis i præmis 47 i den appellerede kendelse, at en beslutning, som går ud på, at en støtte er uforenelig med fællesmarkedet, og som pålægger, at støtten tilbagebetales, ikke i

sig selv kan have de påstående konsekvenser med hensyn til beskæftigelsen og ansættelsesvilkårene i den virksomhed, der modtager den pågældende støtte. Retten tilføjede, at sådanne konsekvenser nødvendigvis forudsætter, at virksomheden selv eller arbejdsmarkedets parter træffer foranstaltninger, som er selvstændige i forhold til Kommissionens beslutning. Retten konkluderede på grundlag heraf, at når forhandlingsmulighederne for arbejdsmarkedets parter med hensyn til arten og omfanget af de foranstaltninger, der kan vedtages i forbindelse med en eventuel omstrukturering af virksomheden, tages i betragtning, må muligheden for, at sådanne foranstaltninger ikke vil blive truffet i praksis, ikke anses for at være rent teoretisk (dom af 17.1.1985, sag 11/82, Piraiki-Patraiki m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 207).

- 24 Hvad angår den kollektive lønoverenskomst for den offentlige sektor, som ifølge sagsøgerne direkte drages i tvivl i den anfægtede beslutning, bemærkede Retten i præmis 48 i den appellerede kendelse, at det fremgår af artikel L. 132-8 i den franske code du travail, at selv i det tilfælde, at den nævnte overenskomst måtte blive opsagt — hvilket under alle omstændigheder måtte ske ved en af overenskomstparternes mellemkomst — ville medarbejderne i den pågældende virksomhed bevare de individuelle goder, som de havde opnået i henhold til overenskomsten, medmindre denne blev erstattet af en ny overenskomst eller en ny aftale inden for de i loven fastsatte frister. Retten udledte heraf, at det ikke kunne anses for at være uundgåeligt, at sociale goder for arbejdstagerne i SFP skulle ophøre med at gælde i praksis, og en sådan konsekvens kunne således ikke følge direkte af den anfægtede beslutning. Den tilføjede, at den omstændighed alene, at en retsakt ville kunne påvirke sagsøgernes materielle situation, ikke var tilstrækkelig til, at man kunne anse sagsøgerne for at være umiddelbart berørt (dom af 10.12.1969, forenede sager 10/68 og 18/68, Eridania m.fl. mod Kommissionen, Sml. 1969, s. 117, org. ref.: Rec. s. 457, præmis 7).
- 25 Retten bemærkede endvidere i præmis 49 i den appellerede kendelse, at en annullation af Kommissionens beslutning, hvorved støtten til SFP var erklæret for uforenelig med fællesmarkedet, og det var blevet pålagt den franske stat at tilbagesøge beløbet, ikke ville være en garanti mod nedlæggelser af arbejdspladser eller reduktion af sociale goder, hvilket viste, at de foranstaltninger, der måtte blive truffet med henblik herpå af virksomheden eller arbejdsmarkedets parter, ville være af selvstændig karakter, og at der ikke bestod en direkte årsagssam-

menhæng mellem den påståede tilsidesættelse af arbejdstagernes interesser og den anfægtede beslutning (dommene i sagerne CCE de la Société générale des grandes sources m.fl. mod Kommissionen, præmis 42, og CCE de Vittel m.fl. mod Kommissionen, præmis 55).

- 26 Retten konstaterede derefter i præmis 50 i den appellerede kendelse, at dens opfattelse bekræftedes af Domstolens praksis, hvorefter en fagforening kun kan godtgøre at have en indirekte og fjerntliggende interesse i, at der betales støttebeløb til virksomheder, selv om de pågældende udbetalinger kan have en gunstig indvirkning på virksomhedernes økonomi og dermed for beskæftigelsen i virksomhederne (kendelse af 8.4.1981, forenede sager 197/80-200/80, 243/80, 245/80 og 247/80, Ludwigshafener Walzmühle Erling m.fl. mod Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, Sml. s. 1041, præmis 8 og 9, og dommen i sagen CCE de Vittel m.fl. mod Kommissionen, præmis 52).
- 27 Endelig udtalte Retten i præmis 51 i den appellerede kendelse, at afgørelse af tvister vedrørende eventuelle tilsidesættelser af arbejdstagernes interesser, som de i sagen påståede, ikke falder ind under legalitetskontrollen af Kommissionens beslutninger i henhold til traktatens artikel 92 og 93, men er omfattet af nationale bestemmelser om de nationale domstoles kontrol af de foranstaltninger, som måtte blive truffet af virksomhederne eller af de berørte parter på arbejdsmarkedet, og som vil være den direkte årsag til sådanne tilsidesættelser.
- 28 På grundlag heraf fastslog Retten i præmis 52 i den appellerede kendelse, at den omtvistede beslutning ikke i sig selv kunne have direkte konsekvenser for de interesser, der gjorde sig gældende for SFP's arbejdstagere, og at sagsøgerne derfor ikke kunne anses for at være umiddelbart berørt i den forstand, hvori udtrykket anvendes i traktatens artikel 173, stk. 4.

Appellen

29 Appellanterne har nedlagt følgende påstande:

- Den appellerede kendelse ophæves.

- Det fastslås, at sagen i første instans kan antages til realitetsbehandling.

- Den omtvistede beslutning annulleres.

- Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger og at betale hver sagsøger 20 000 ECU til dækning af deres udgifter.

30 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

- Principalt: Appellen forkastes.

- Subsidiært: Påstanden om annullation af den omtvistede beslutning afvises.
Mere subsidiært: Frifindelse for annullationspåstanden.

— Appellanterne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

- 31 Til støtte for appellen har appellanterne gjort gældende, at Retten har foretaget en urigtig retsanvendelse ved at fastslå, at de anerkendte repræsentanter for arbejdstagerne i den virksomhed, der er umiddelbart berørt af den omtvistede beslutning, hverken er individuelt eller umiddelbart berørt af denne. Det er derfor deres opfattelse, at sagen skal antages til realitetsbehandling.
- 32 Appellanterne har under henvisning til dommene i sagerne Cofaz m.fl. mod Kommissionen og Van der Kooy m.fl. mod Kommissionen gjort gældende, at de er individuelt berørt af den omtvistede beslutning, fordi arbejdstagerne i den pågældende virksomhed i betydelig grad påvirkes af beslutningen, og fordi de varetager forhandlingerne om beslutningens sociale aspekter.
- 33 De har for det første fremhævet, at de sociale hensyn og navnlig dem, der vedrører beskæftigelsen, normalt tages i betragtning i forbindelse med vurderingen af, om en statsstøtte er forenelig med fællesmarkedet.
- 34 De har anført, at dette særligt har været tilfældet i den foreliggende sag, eftersom Kommissionen i punkt VII i betragtningerne til den omtvistede beslutning har konstateret, at SFP's omstrukturingsforanstaltninger, som er nævnt i betragtningernes punkt V, er utilstrækkelige, og navnlig at »den kollektive overenskomst i den offentlige sektor burde sættes ud af kraft, for den nuværende struktur i SFP's lønomkostninger er ikke konkurrencedygtig«.

- 35 For det andet påvirkes appellanterne i deres egenskab af anerkendte repræsentanter for arbejdstagerne i SFP af den omtvistede beslutning som forhandlere af sociale aspekter med hensyn til den pågældende virksomhed, herunder navnlig dem, der vedrører beskæftigelsen og lønstrukturen. Endvidere kan virksomheden ikke selv påtage sig at varetage arbejdstagernes interesser, eftersom disse interesser kan være forskellige fra virksomhedens, navnlig i forhold til konkurrencereglerne.
- 36 Kommissionen har gjort gældende, at den retspraksis, som fremgår af dommene i sagerne Cofaz m.fl. mod Kommissionen og Van der Kooy m.fl. mod Kommissionen, ikke kan overføres på den foreliggende sag, eftersom både påvirkning af de konkurrerende virksomheders konkurrencemæssige stilling og påvirkning af erhvervssammenslutningers forhandlingsposition forudsætter, at de er involveret i konkurrenceforhold, som reglerne om statsstøtte har til formål at beskytte.
- 37 Den har gjort gældende, at såfremt søgsmål anlagt af de pågældende virksomheders kreditorer eller af grupper af personer, der på en eller anden måde udgør en integreret del af disse virksomheder, blev antaget til realitetsbehandling, ville det medføre, at sådanne søgsmål ville nærme sig en generel søgsmålsret (*actio popularis*), der ville kunne medføre retsikkerhed med hensyn til retskraften uden at forbedre mulighederne for domstolskontrol væsentligt.
- 38 Kommissionen har endelig anført, at Retten med rette har bemærket, at appellanterne i denne sag ikke deltog i den administrative procedure i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2.

Domstolens bemærkninger

- 39 Det bemærkes, at ifølge fast retspraksis vil andre personer end en beslutnings adressater kun kunne påstå, at de berøres individuelt som omhandlet i traktatens artikel 173, stk. 4, hvis den anfægtede beslutning rammer dem på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre og derfor individualiserer dem på lignende måde som adressaten (dom af 15.7.1963, sag 25/62, Plaumann mod Kommissionen, Sml. 1954-1964, s. 411, org. ref.: Rec. s. 197, på s. 223, af 19.5.1993, sag C-198/91, Cook mod Kommissionen, Sml. I, s. 2487, præmis 20, og dommen i sagen Matra mod Kommissionen, præmis 14).
- 40 Hvad nærmere angår statsstøtteområdet er — ud over den modtagende virksomhed — konkurrerende virksomheder til denne blevet anset for individuelt berørt af en beslutning fra Kommissionen, der afslutter en procedure i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2, med hensyn til en individuel støtteforanstaltning, såfremt de har spillet en aktiv rolle inden for rammerne af denne procedure, og såfremt deres stilling på markedet i væsentligt omfang påvirkes af den støtteforanstaltning, den anfægtede beslutning drejer sig om (jf. dommen i sagen Cofaz m.fl. mod Kommissionen, præmis 25).
- 41 En virksomhed kan således ikke alene påberåbe sig sin egenskab af konkurrent i forhold til den støttemodtagende virksomhed, men skal endvidere godtgøre, at den, henset til omfanget af sin eventuelle deltagelse i proceduren og størrelsen af risikoen for dens stilling på markedet, befinder sig i en faktisk situation, der individualiserer den på lignende måde som adressaten.
- 42 Visse erhvervssammenslutninger, der aktivt har deltaget i proceduren i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2, er ligeledes blevet anset for at være individuelt berørt af en sådan beslutning, i det omfang de er berørt i deres egenskab af forhandlingsledere (jf. dommen i sagen Van der Kooy m.fl. mod Kommissionen, præmis 21-24, og i sagen CIRFS m.fl. mod Kommissionen, præmis 28 og 30).

- 43 I sagen Van der Kooy m.fl. mod Kommissionen havde Landbouwschap forhandlet med leverandøren om den præferencetarif for naturgas, som Kommissionen anfægtede, og var bl.a. en af parterne i den aftale, der fastsatte denne tarif. Landbouwschap havde dermed også været forpligtet til at optage nye tarifforhandlinger med leverandøren og at indgå en ny aftale for at gennemføre Kommissionens beslutning.
- 44 I sagen CIRFS m.fl. mod Kommissionen havde Comité international de la rayonne et des fibres synthétiques (CIRFS) været samtalepartner for Kommissionen med hensyn til fastlæggelsen af støtteordningen inden for sektoren for syntetiske fibre samt for forlængelsen og tilpasningen af denne ordning og havde aktivt ført forhandlinger med Kommissionen under den procedure, der gik forud for retssagen, navnlig ved at indgive skriftlige bemærkninger til Kommissionen og ved at holde sig i tæt kontakt med dennes kompetente tjenestegrene.
- 45 Sagerne Van der Kooy m.fl. mod Kommissionen og CIRFS m.fl. mod Kommissionen angik således særlige situationer, i hvilke sagsøgeren havde en stilling som forhandlingsleder, der var klart afgrænset og tæt forbundet med selve genstanden for beslutningen, hvilket indebærer, at sagsøgeren befandt sig i en faktisk situation, der adskilte den pågældende fra alle andre.
- 46 Det er i lyset af denne retspraksis, at de af appellanterne fremsatte argumenter vedrørende den appellerede kendelse skal behandles.
- 47 Hvad for det første angår appellanternes argumentation på grundlag af punkt VII i betragtningerne til den omtvistede beslutning, må det konstateres, at det fremgår

af beslutningen set i sin helhed, at Kommissionen ikke på nogen måde har baseret sin bedømmelse af støttens forenelighed med fællesmarkedet på den bemærkning, som er indeholdt i betragtningernes punkt VII.

- 48 Kommissionen har i punkt VII kun anført, at det var tvivlsomt, om den nye lønaftale, som bekendtgjort af de franske myndigheder, ville kunne indgås.
- 49 Som det fremgår af punkt IX i betragtninger til den omtvistede beslutning, blev støtten imidlertid erklæret uforenelig med fællesmarkedet som omstrukturingsstøtte, fordi den ikke opfyldte de betingelser, der er fastlagt i Kommissionens meddelelse 94/C 368/05 om Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder (EFT 1994 C 368, s. 12), idet der navnlig ikke var opstillet et omstrukturingsprogram, der gjorde det muligt inden for et rimeligt tidsrum at gøre virksomheden levedygtig på længere sigt.
- 50 Det afsnit i den omtvistede beslutning, som appellanterne har nævnt, er således ikke tilstrækkeligt til, at de sættes i en faktisk situation, som adskiller dem fra alle andre potentielt interesserede parter i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2.
- 51 For det andet fremgår det, at deres egenskab af forhandlingsledere vedrørende sociale aspekter for så vidt angår SFP, såsom strukturen for virksomhedens arbejdspladser og lønstrukturen, ikke i sig selv er tilstrækkelig til at individualisere appellanterne på lignende måde som adressaterne for den omtvistede beslutning.

- 52 Ved vurderingen af en statsstøttes forenelighed med fællesmarkedet vil Kommissionen ganske vist kunne tage sociale aspekter i betragtning, men udelukkende i forbindelse med en overordnet bedømmelse, som forener en lang række hensyn af forskellig art, navnlig vedrørende beskyttelse af konkurrencen, regionaludvikling, kulturfremme eller miljøbeskyttelse.
- 53 Henset til begrundelsen for den omtvistede beslutning må det imidlertid antages, at den egenskab af forhandlingsledere vedrørende sociale aspekter inden for SFP, som appellanterne har påberåbt sig, kun har en svag forbindelse med selve genstanden for den nævnte beslutning, hvorfor appellanternes stilling ikke kan sammenlignes med den, der forelå i sagerne Van der Kooy m.fl. mod Kommissionen og CIRFS m.fl. mod Kommissionen.
- 54 Som Retten har bemærket i præmis 43 i den appellerede kendelse, deltog appellanterne ikke i proceduren i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2.
- 55 Idet appellanterne ikke har fremført andre forhold til støtte for deres påstande, som kunne godtgøre, at den omtvistede beslutning berører dem individuelt, må det fastslås, at Retten ikke har foretaget en urigtig retsanvendelse ved at fastslå, at de ikke kan anses for individuelt berørt af beslutningen.

- 56 Da denne konklusion er tilstrækkelig til at begrunde konklusionen i den appellerede kendelse, kan anbringendet om, at appellanterne er umiddelbart berørt, ikke føre til det tilsigtede resultat, hvorfor det er ufornuddent at behandle dette.
- 57 Appellen må herefter forkastes.

Sagens omkostninger

- 58 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, der i medfør af artikel 118 finder anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellanterne tilpligtes at betale sagens omkostninger, og disse har tabt appelsagen, pålægges det dem at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) Appellen forkastes.

I - 3698

- 2) Comité d'entreprise de la Société française de production, Syndicat national de radiodiffusion et de télévision CGT (SNRT-CGT), Syndicat unifié de radio et de télévision CFDT (SURT-CFDT), Syndicat national Force ouvrière de radiodiffusion et de télévision og Syndicat national de l'encadrement audiovisuel CFE-CGC (SNEA-CFE-CGC) betaler sagens omkostninger.

Rodríguez Iglesias	Edward	Sevón
Schintgen		Kapteyn
Gulmann	Puissochet	Hirsch
Jann	Ragnemalm	Wathelet

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 23. maj 2000.

R. Grass

G.C. Rodríguez Iglesias

Justitssekretær

Præsident